

اقتصاد ایران

شکست سیاسی تعدیل اقتصادی ...

۱۲

بورس

رشد ارزش معاملات بورس فلزات .

۱۳

اقتصاد جهان

پوتین دنبال رقیب باکو-جیحان ...

۱۴

اقتصاد جهان

هراس آلمانی‌ها از تحریم ایران ...

۱۴

تفسیر اقتصادی

آسیا به جای اروپا

عباس فتح‌زاده

هندوستان را به راستی می‌توان جزء پرنندگان جهانی سازی دانست. این امر پیامدهایی را هم برای اقتصاد جهان در پی دارد. به همین دلیل هر از چندگاهی در یکی از نقاط عالم کتابی در زمینه پیشرفت‌های اقتصادی این کشور منتشر می‌شود. اروپایی‌ها از دوران استعمار علاقه زیادی به هندوستان در مقام یک سرزمین اسرارآمیز داشتند. تا پایان دوران مستعمره بودن این کشور و حکومت انگلیسی‌ها بر آن، اقتصاد هندوستان تحت سیطره کامل بریتانیا بود. متعاقب استقلال و تقسیم شبه‌قاره به دو کشور هند و پاکستان کم‌کم اقتصاد سر و سامان یافت. هند و چین که مجموعاً ۴۰ درصد جمعیت جهان را در خود جای داده‌اند امروز غرب را وادار می‌کنند تا اقتصاد خود را آنها تطبیق دهد. در پی چنین وضعیتی اگر در گذشته کشورهای فقیر و در حال توسعه از جهانی سازی می‌ترسیدند، حالا کشورهای ثروتمند و صنعتی از چنین روندی نگران شده‌اند. به خصوص جهانی سازی کاسته می‌شود. کشورهای مثل هندوستان و چین به واسطه پایین بودن ارزش واحد پول و ارزان بودن نیروی کار به مرکز احداث کارخانه‌های بدل شدند که درگذشته در آمریکا و اروپا ایجاد می‌شدند. به عبارت دیگر انبوه موقعیت‌های شغلی از اروپا و آمریکا به هند و چین منتقل می‌شوند. بدین ترتیب استانداردهای اجتماعی غرب نیز به خطر می‌افتد. در کنار چنین روندی سیر نزولی جمعیت در بسیاری از کشورهای اروپایی از جمله آلمان باعث می‌شود تا چشم امید شرکت‌های بزرگ به سوی آسیا روانه شود. سی‌وگوان یو سکن‌دار دولت سنگاپور ۲۵ سال پیش چنین چیزی را پیش‌بینی کرده بود: «اغلب جوامع صنعتی و پیشرفته در غرب به واسطه زندگی مرفه کارکرد اولیه خود را از دست می‌دهند.» او امروز هم می‌گوید دنیای صنعتی‌ای که اروپا پس از جنگ جهانی دوم پدید آورد، به پایان راه خود رسیده است. امروز اگرچه هنوز نیمی از شرکت‌های بزرگ صنعتی و تجاری در اروپا مستقر هستند، اما تنها ۱۷ درصد از شرکت‌های آینده‌دار فناوری اطلاعات اروپایی به حساب می‌آیند. ضعف‌های سیاسی مقامات اروپایی باعث تسریع انتقال موقعیت‌های شغلی به چین و شبه‌قاره هند شده‌اند. در پی آن نوآوری و محصولات جدید صنعتی که زمانی عامل گسترش رفاه در اروپا بودند به آسیا منتقل می‌شوند. کارشناسان اقتصادی تخمین می‌زنند که تا سال ۲۰۱۵ حدود ۱/۲ میلیون موقعیت شغلی ویژه افراد متخصص از اروپا به کشورهای با نیروی کار ارزان می‌روند. گفته شده که ۱/۶ میلیون شغل تخصصی نیز از آمریکا به این کشورها می‌سرماندشان است و چین هستند، که ریز تجارت هندوستان که «نات» نام دارد، می‌گوید: «اروند جهانی باعث می‌شود تا اقتصاد غرب و هند نوعی مجموعه واحد را تشکیل دهند و این مجموعه جهانی قدرتی بسیار بالا را در اقتصاد جهانی پدید آورد.» حرف‌های نات در واقع نوعی دللداری به غربی‌ها است تا از انتقال موقعیت‌های شغلی خویش نگران نباشند. باربارا و اظهارنظرهایش کوشیده تا هند را رقیب اقتصاد غرب عنوان نکند و بر «همکار بودن» تأکید می‌کند. سوسیسی به دست می‌بیند، افدونکل فرانسوی می‌نمزد و سوار خودروی آلمانی می‌شود. اگرچه این حرف در تضاد با دیدگاه‌های آرمان‌گرایانه همانا گاندی بانی استقلال هند است اما حداقل در ظاهر نشان از استقبال هندی‌ها از افکار مبتنی بر جهانی سازی دارد. چین نیز وانمود می‌کند که از شیوای مشابه مستعمر خویش ساخت، شاید در آینده بازاریابی جهانی سازی عکس این اتفاق بیفتد. همین چار و جنجال اخیر پرامون شرکت‌های پسی و کوکا‌کولا در هندوستان و انعکاس وسیع آن در نوبشه‌های پسی و کوکا‌کولا سم وجود دارد، به منوعیت فروش این محصولات در برخی ایالت‌های این کشور انجامید. پس از آن غربی‌ها آن قدر شادواروند تا با بااخ‌وزارت بهداشت تقویت صنایع داخلی خود است وگرنه نوبشه‌های پانکی‌ها ایرادی ندارد. با این تبلیغات بازار میلیاردی پسی و کوکا‌کولا در سیزده میلیاردی هند تا حدودی حفظ شد.

پالایشگاه‌ها، و خرید اوراق سهام بین‌المللی است. چنانچه در حال حاضر نیز این کشور بزرگ‌ترین سهام‌دار شرکت معروف خودروسازی دایملر کرایسلر محسوب می‌شود و ۷ درصد سهام آن معادل ۳/۷ میلیارد دلار را در اختیار دارد. براساس قانون کویت سالانه باید ۱۰ درصد از کل درآمد نفتی این کشور به صندوق درآمد ارزی واریز شده و وجوه آن برای نسل‌های آینده نگهداری شود. کویت با سرمایه‌گذاری این مبلغ در سهام بازارهای بین‌المللی از سود آنها نیز بهره‌مند می‌شود. شرکت نفت کویت در نظر دارد ظرفیت تولید نفت این کشور را از ۵/۲ میلیون بشکه در روز به ۴ میلیون بشکه تا سال ۲۰۲۰ افزایش دهد و این امر مطمئناً مازاد درآمد عظیمی برای کویت به همراه خواهد داشت. در حالی که شورای عالی نفت کویت اعلام کرده است که توسعه همه‌مایدین نفت این کشور به ۳۰ تا ۴۰ میلیارد دلار هزینه نیاز دارد اما دولت کویت سعی می‌کند بخش بیشتر مازاد درآمد نفتی‌اش را در گسترش پروژه‌های سرمایه‌گذاری غیرنفتی و از جمله تکمیل ساخت بندر کانیتیری در جزیره بویان مصرف کند.

اگر تا پایان سال قیمت نفت همچنان در دنیا بالا باقی بماند درآمد کویت از صادرات نفت به ۵۵/۷۶ میلیارد دلار خواهد رسید که مطمئناً ۱۰ درصد آن به صندوق ذخیره ارزی وارد خواهد شد. چندی پیش مقامات این کشور اعلام کردند که بخش اعظمی از مازاد درآمد نفتی برای ارتقای سطح بهداشت در کویت هزینه خواهد شد. تجویز بیمارستان‌های کویت به پیشرفته‌ترین دستگاه‌ها و لوازم پزشکی یکی از برنامه‌های دولت کویت در سال‌های آینده است. این کشور قصد دارد با فراهم کردن بهترین خدمات پزشکی به مرکز درمانی در منطقه خاورمیانه تبدیل شود. از سوی دیگر انتظار می‌رود نزدیک به ۵/۴ میلیارد دلار از سوی دولت کویت برای گسترش بندر بویان و تبدیل آن به یک بندر تجاری اختصاص پیدا کند. در ادامه این برنامه‌ها، بخشی از مازاد درآمد نفتی کویت نیز در پروژه‌های اجتماعی هزینه خواهد شد. علاوه بر عربستان، نروژ و کویت، کشورهای امارات و قطر نیز برنامه‌های مدونی برای هزینه مازاد درآمد‌های نفتی خود در نظر گرفته‌اند. به عنوان مثال قطر برای بازپرداخت بدهی‌های خارجی، افزایش ظرفیت تولید نفت و گاز، توسعه زیرساخت‌های غیرنفتی و افزایش سرمایه‌گذاری‌های مالی از این درآمد استفاده خواهد کرد. از طرف دیگر بخش‌هایی از این مازاد صرف برنامه‌های دولت قطر در تبدیل شدن به بازار بزرگ ال‌ان‌جی در جهان خواهد شد. ساخت هتل، جاده، نیرگاه، توسعه بهداشت و آموزش از دیگر موارد هزینه مازاد درآمد قطر است.

این میان دولت امارات بیشتر سعی دارد درآمد نفتی خود را جهت گسترش بخش گردشگری، ساخت هتل‌ها، پارک‌ها و سرمایه‌گذاری خارجی هزینه کند.

با توجه به برنامه این چند کشور صادرکننده نفت در مورد مازاد درآمد نفتی، این سؤال ایجاد می‌شود که ایران به عنوان چهارمین کشور صادرکننده نفت این‌چگونه توانسته است از مازاد درآمد نفتی خود بهره‌برد. طی سال‌های اخیر نهادهای مختلف مکرراً نسبت به عملکرد نامناسب دولت نسبت به حساب ذخیره ارزی هشدار داده‌اند. به گزارش وزارت امور اقتصادی در چهار ماهه نخست سال جاری درآمد صادرات ایران از نفت، فرآورده‌های نفتی و معینات گازی کشور به بیش از ۱۸ میلیارد دلار رسید و این در حالی است که به گزارش بانک مرکزی طی این دوره زمانی با برداشت ۷/۴ میلیارد دلار از حساب ذخیره ارزی در فقدان شفافیت، رکورد جدیدی در میزان برداشت از این حساب ثبت شده است. برداشت ۴ میلیارد دلاری از این حساب برای خرید بنزین در شش ماهه دوم سال نیز تنها تلف کردن و ضایع کردن این منبع مهم مالی است. اما واقعاً تا چه زمانی وضعیت بازار نفت به این گونه خواهد بود و با گسترش امکانات آموزش و پرورش، زمینه‌سازی برای افزایش سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی، افزایش هزینه در موقعیت حاضر برای تضمین اقتصاد خود در آینده استفاده کنند چرا باید ۴ میلیارد دلار تنها برای خرید بنزین و دود کردن آن هزینه شود. با ادامه این شرایط بعدی نیست زمانی رسد که برای تأمین منابع جاری خود حتی مجبور به گرفتن وام از همین کشورهای شوم؟ پس چه‌چهره که از همین الان به فکر آینده باشیم و با چاره‌اندیشی از فرصت طلایی که ممکن است دیگر در تاریخ کشور ایران تکرار نشود چادرکناست استفاده را ببریم و از این طریق زندگی مرفهی را برای نسل‌های آینده ایرانی تضمین کنیم.

نفت و صندوق‌های ذخیره ارزی

تجربه دیگران

پروین درودیان

صندوق به منظور ایجاد انگیزه برای سرمایه‌گذاری است که در توسعه مایدین نفتی فعالیت می‌کنند. نروژ توانسته با تشویق این گونه سرمایه‌گذاران تلاش آنها را برای به کار بردن آخرین تکنولوژی روز دنیا و ابداع روش‌های جدید جهت افزایش هرچه بیشتر ضریب بازایافت مایدین نفتی دوچندان کند. از این طریق بازایافت نفت در برخی از مایدین نروژ به حدود ۷۰ درصد رسیده است، در حالی که این رقم برای اکثر مخازن ما حداکثر ۳۰ درصد است. در عبارت دیگر نروژی‌ها توانسته‌اند از یک میدان نفتی بیش از دو برابر نفتی که در سایر مناطق دنیا استخراج می‌شود برداشت کنند. یکی از ویژگی‌های مهم صندوق ذخیره ارزی نروژ نقش آن در صندوق بازنشتگی این کشور است.

۱- کل درآمد ناشی از فروش نفت به عنوان منبع طبیعی خدادادی که متعلق به همه نسل‌های مردم نروژ است برای مردم همه نسل‌ها باقی بماند و همه از مزایای آن بهره‌مند شوند. ۲- کلیه فعالیت‌های دولت اعم از عمرانی و جاری عمدتاً از محل درآمد‌های مالیاتی تأمین می‌شود و منابع حاصل از فروش ثروت کشور در دست دولت قرار نمی‌گیرد. از همین‌رو به دلیل نیاز دولت به مردم جهت تأمین هزینه‌ها دولت در مقابل اعمال خود باید پاسخگو باشد.

۳- چون اداره جامعه عمدتاً از طریق مالیات‌ها انجام می‌گیرد مردم برای ایجاد رفاه بیشتر در جامعه بیشتر کار می‌کنند تا درآمد بیشتری به دست آورند و در پی آن مالیات بیشتری نیز می‌پردازند. ۴- رونق صنعت نفت در نروژ باعث شده فرصت‌های شغلی زیادی به طور مستقیم و غیرمستقیم ایجاد شوند. ۵- تعداد زیادی متخصص و تکنسین در رشته‌های نفت و گاز در نروژ تربیت شده‌اند که حتی با پایان مخازن نفتی می‌توانند با کار در سایر کشورها برای نروژ درآمد ایجاد کنند و سرمایه بیاورند.

موارد عنوان شده تنها بخشی از سهم عظیم صندوق ذخیره ارزی در اقتصاد رشدیافته نروژ است. توجه به بحث کلی از این صندوق چند تفاوت مهم بین حساب ذخیره ارزی در ایران و نروژ را آشکار می‌کند. به عنوان نمونه نروژی‌ها تمامی درآمد‌های حاصل از فروش نفت و گاز خود را به حساب مزبور واریز می‌کنند و به هیچ‌وجه حق برداشت از اصل آن را ندارند و برداشت از آن فقط جهت سرمایه‌گذاری در خارج از نروژ مجاز است، در حالی که در ایران درآمد‌های احتمالی مازاد بر سقف درآمد‌های پیش‌بینی شده در بودجه سالانه به این حساب واریز می‌شود و هرگاه درآمد‌های دولت از محل فروش نفت از مقدار پیش‌بینی شده در بودجه کمتر شود، دولت حق دارد مابه‌التفاوت را از صندوق مزبور برداشت کند. نکته مهم دیگر استفاده از

■ صندوق مازاد درآمد نفتی عربستان

طی سال‌های اخیر افزایش بی‌سابقه قیمت نفت موجب سرازیر شدن حجم عظیم پول به این صندوق شده است. به عنوان مثال درآمد نفت عربستان سعودی در سال ۲۰۰۴ میلادی دوبرابر میزان پیش‌بینی شده در بودجه این کشور و به میزان ۱۰۴ میلیارد دلار بود و در نهایت این کشور با مازاد بودجه ۱/۲۶

ضرب‌الاجل یک ماهه پسته

مهدی ایرانی کرمانی*

طرحی دراندازیم که خطر تحریم را دور کند و اعتبار از دست رفته پسته ایران را به آن بازگردانیم. در تابستان سال ۸۳ شماری از تولیدکنندگان، فرآوری‌کنندگان و صادرکنندگان بخش خصوصی در قالب تشکلی غیرانتفاعی و تحت پوشش اتاق بازرگانی و صنایع و معادن کرمان گردآمدند و با همکاری فعالانه INC (شاخه اروپایی اتحادیه جهانی خشکبار بنامیدگی افای دکتر کالکانگی) و مساعدت و همراهی مقامات دولتی پروژه‌ای را با نام کریدور سبز پسته ایران تعریف کردند تا اعتماد جهانی را مجدداً به دست آورند. کلیه اعضای بنیانگذار، شورای عالی سیاست‌گذاری و هیات اجرایی کریدور سبز به صورت افتخاری کار می‌کنند و انگیزه‌هایشان صرفاً وظیفه ملی، تکلیف شرعی و خدمت به یک و نیم میلیون هموطنی است که از این راه نان می‌خورند. گذشته از تشکل‌های بخش خصوصی نظیر اتاق بازرگانی ایران، اتحادیه صادرکنندگان خشکبار، اتحادیه باغداران، خانه کشاورز، شرکت تعاونی و سازمان‌های دولتی ذی‌ربط همه و همه چه به صورت عضو پیوسته و چه به صورت عضو ناظر در شورای عالی سیاست‌گذاری کریدور سبز مشارکت دارند ولی همان طوری که گفته شد کریدور سبز طرحی است در بخش خصوصی. دستورالعمل‌های مناسب برای باغداری صحیح و رعایت اصول اولیه آن، نکته‌های اساسی و مهم

کشور و نقش آن در کشور ما است. با بررسی تأثیرات اقتصادی این صندوق در سال‌های گذشته که در ادامه آمده این تفاوت بیشتر احساس می‌شود.

■ نقش اقتصادی صندوق ذخیره ارزی در نروژ

تأسیس صندوق ذخیره ارزی و سیاست‌هایی که نروژ در اکتشاف و توسعه مایدین نفت و گاز خود توسط شرکت‌های دولتی و خصوصی داخلی و خارجی اجرا کرده باعث شده تا: ۱- کل درآمد ناشی از فروش نفت به عنوان منبع طبیعی خدادادی که متعلق به همه نسل‌های مردم نروژ است برای مردم همه نسل‌ها باقی بماند و همه از مزایای آن بهره‌مند شوند. ۲- کلیه فعالیت‌های دولت اعم از عمرانی و جاری عمدتاً از محل درآمد‌های مالیاتی تأمین می‌شود و منابع حاصل از فروش ثروت کشور در دست دولت قرار نمی‌گیرد. از همین‌رو به دلیل نیاز دولت به مردم جهت تأمین هزینه‌ها دولت در مقابل اعمال خود باید پاسخگو باشد.

۳- چون اداره جامعه عمدتاً از طریق مالیات‌ها انجام می‌گیرد مردم برای ایجاد رفاه بیشتر در جامعه بیشتر کار می‌کنند تا درآمد بیشتری به دست آورند و در پی آن مالیات بیشتری نیز می‌پردازند. ۴- رونق صنعت نفت در نروژ باعث شده فرصت‌های شغلی زیادی به طور مستقیم و غیرمستقیم ایجاد شوند.

۵- تعداد زیادی متخصص و تکنسین در رشته‌های نفت و گاز در نروژ تربیت شده‌اند که حتی با پایان مخازن نفتی می‌توانند با کار در سایر کشورها برای نروژ درآمد ایجاد کنند و سرمایه بیاورند. ۶- چون اداره جامعه عمدتاً از طریق مالیات‌ها انجام می‌گیرد مردم برای ایجاد رفاه بیشتر در جامعه بیشتر کار می‌کنند تا درآمد بیشتری به دست آورند و در پی آن مالیات بیشتری نیز می‌پردازند. ۴- رونق صنعت نفت در نروژ باعث شده فرصت‌های شغلی زیادی به طور مستقیم و غیرمستقیم ایجاد شوند. ۵- تعداد زیادی متخصص و تکنسین در رشته‌های نفت و گاز در نروژ تربیت شده‌اند که حتی با پایان مخازن نفتی می‌توانند با کار در سایر کشورها برای نروژ درآمد ایجاد کنند و سرمایه بیاورند.

مقداری از این محموله‌ها را به کشورهای اروپای مرکزی و شرقی که هنوز عضو اتحادیه نشده بودند و ضوابط‌شان در مورد واردات پسته قدری آسان‌تر و قیمت این کالا در آن کشورها قدری پایین‌تر بود می‌فرستادند. با پیوستن ۱۰ کشور اروپای شرقی و مرکزی به این اتحادیه این ممر هم به تدریج بر سختگیری طرف دیگر کمیسیون اتحادیه اروپا هم به تدریج بر سختگیری و اعمال ضوابط بهداشتی خود افزود. اروپای غربی به طول سالیان دراز بزرگ‌ترین مشتری پسته ایران بوده و کم‌کم‌ان در نهمندترین قاره خواستار پسته ایران است و از دست دادن این بازار بزرگ دو لطمه جبران‌ناپذیر به تولید و صادرات پسته ایران می‌زند. در درجه اول اروپا بزرگ‌ترین بازار پسته جهان است و درگذشته‌ای نه‌چندان دور حجم صادرات پسته ایران به اروپا به بیش از ۹۰ هزار تن می‌رسید و معمولاً قیمت آن در اروپا بیش از سایر نقاط جهان است. در درجه دوم چنانچه اروپا پسته ایران را تحریم کند طبیعتاً عرضه پسته در سایر ممالک دنیا، اعم از هند، چین، روسیه و آمریکای جنوبی هم با مشکلات بیشتری روبه‌رو می‌شود. بنا به دلایل بسیار واضح و روشن اقتصادی یاد شده و همچنین به دلیل فقدان تحقیقات مستمر با ضوابط دقیق علمی و پیامدهای کاربردی مربوط به آن ضرورت داشت که به این وضعیت ناهنجار سر و سامان داده شود و

تشکیل حساب ذخیره ارزی ایران در سال ۱۳۷۹ اقدام بسیار مهمی در ساماندهی به مازاد درآمد نفتی بود اما مسئله برداشت‌های مکرر و بی‌برنامه از این حساب ماهیت و نقش اقتصادی آن را زیر سؤال برده است. به عنوان مثال با اینکه استفاده از وجوه حساب ذخیره ارزی برای تأمین بودجه عمومی و کسری ناشی از درآمد‌های غیرنفتی بودجه عمومی دولت ممنوع اعلام شده اما عملکرد دولت در سال‌های اخیر در بعضی مواقع خلاف آن بوده است. برداشت از این حساب برای واردات بنزین بازرترین نمونه از بی‌کفایتی در بهره‌برداری از مازاد درآمد نفتی محسوب می‌شود. اخبار اخیر در مورد برداشت چهار میلیارد دلاری دولت برای واردات بنزین در شش ماهه دوم سال ۸۵ نیز بیانگر آن است که نمی‌توان انتظار داشت در آینده نزدیک حساب ذخیره ارزی جایگاه معین و تعریف شده‌ای در اقتصاد ایران پیدا کند. این در حالی است که کشورهای دیگر تولیدکننده نفت در دنیا مانند نروژ، عربستان سعودی و کویت توانسته‌اند با تشکیل حسابی مشابه حساب ذخیره ارزی ایران شاهد شتاب فعالیت‌های عمرانی و پیشرفت چشم‌گیر بخش‌های مختلف اقتصادی خود باشند. توجه به اهداف تشکیل این حساب و نحوه استفاده از ذخایر آن در این کشورها مشخص می‌کند که برای دستیابی به نتایج اقتصادی مطلوب و دلخواه مطمئناً باید نگرش دولت نسبت به جایگاه حساب ذخیره ارزی در اقتصاد کشورمان تغییر کند. تجربه این کشورها و به ویژه نروژ در استفاده از ذخایر مازاد درآمد نفتی می‌تواند الگویی بسیار مناسبی برای تصمیم‌گیری مقامات ایرانی باشد. در اینجا سعی شده با بررسی نقش صندوق ذخیره ارزی در عربستان، کویت و به ویژه نروژ، دیدگاه اقتصادی این کشورها در برخورد با مازاد درآمد نفتی‌شان مورد توجه قرار گیرد.

■ صندوق ذخیره ارزی نروژ

افزایش قیمت نفت در سال‌های ۱۹۷۳ و ۷۴ درآمد زیادی را به اقتصاد نروژ وارد کرد. دولت نروژ با پیش‌بینی ادامه روند افزایش قیمت‌ها اقدام به اجرای یک سری برنامه‌ها برای اقتصاد پرهزینه کرد اما با محقق نشدن شرایط پیش‌بینی شده، در سال ۱۹۷۷، نروژ با بالاترین میزان بدهی در طول تاریخ این کشور یعنی ۵۰ درصد از تولید ناخالص ملی مواجه شد. با نزول قیمت‌ها در اواخر دهه ۸۰ دولت نروژ تصمیم گرفت برای کاهش وابستگی اقتصاد خود به نوسانات قیمت نفت محدودیت‌هایی را در نحوه هزینه درآمد‌های نفتی وضع کند. این امر موجب شد تا پارلمان نروژ در سال ۱۹۹۰ تشکیل صندوق ذخیره ارزی را به تصویب برساند. این صندوق به طور رسمی در سال ۱۹۹۶ (۱۳۷۵) کار خود را آغاز کرد و از آن زمان تاکنون توانسته موجب بزرگی در اقتصاد نروژ شود. از لحاظ قانونی این صندوق یک حساب کرون (واحد پول نروژ) در بانک مرکزی نروژ (Norges Bank) است که به نام صندوق دولتی جهت نام‌گذاری شده است. مدیریت صندوق در ابتدا بر عهده وزارت دارایی قرار گرفت اما از اکتبر ۱۹۹۷ وزارت دارایی مسئولیت مدیریتی عملیاتی صندوق دولتی نفت را به بانک مرکزی نروژ واگذار کرد. براساس قانون، وجوه صندوق در اسناد مالی خارجی (اوراق قرضه، سهام شرکت‌ها، اسناد بازار مالی، اوراق بهادار) سرمایه‌گذاری می‌شود و اعمال تغییرات اساسی در صندوق باید در پارلمان کشور و بحث و بررسی گذاشته شود. شفافیت عملکرد صندوق هزینه‌های صندوق در درجه ریسک‌پذیری، هر سه ماه یک بار توسط بانک مرکزی نروژ به اطلاع عموم رسانده می‌شود. همچنین گزارش‌های فصلی صندوق به طور مرتب بر روی وب‌سایت آن قرار می‌گیرد. به موازات به طور مرتب بعد از تشکیل جلسات اعضای صندوق با مسئولان وزارت دارایی یک کنفرانس خبری در مورد عملکرد فعلی صندوق ترتیب داده می‌شود. گفتنی است در گزارش سالانه صندوق فهرست تمامی سرمایه‌گذاری‌ها، درصد مالکیت‌ها و درآمد‌ها اعلام می‌شود. به گفته ادسور هارالسن مدیرکل فنادره این وزارت نفت و انرژی نروژ تمامی موجودی صندوق مازاد درآمد نفت نروژ صرفاً در دیگر کشورها سرمایه‌گذاری می‌شود و این کشور در سال ۲۰۰۵ بیشترین بزرگترین سرمایه‌گذاری‌ها در مورد نفت و گاز را داشته است. هارالسن می‌افزاید موجودی این صندوق به اقتصاد عمومی کشور وارد نخواهد شد چرا که اگر این صندوق از خرج امور داخلی نروژ می‌کردیم به افرادی چاق و تنبل تبدیل می‌شدیم. مطالب ذکر شده در اینجا در مورد صندوق ذخیره ارزی نروژ بیانگر تفاوت فاحش میان نقش این صندوق در این

هر سال بیش از ۸۰ درصد تولید پسته ایران صادر می‌شود و در حدود یک میلیارد دلار ارزش تولید سالانه این محصول است. سطح باغ‌های پسته ایران را حدود ۴۰۰ هزار هکتار اعلام می‌کنند و معیشت بیش از یک و نیم میلیون نفر از جمعیت ایران بستگی مستقیم به تولید و فروش این محصول دارد. قیمت پسته در بازارهای بین‌المللی در اوان انقلاب بین ۵۴ دلار بود و در حال حاضر نیز قیمتش در همین حدود است. در اوایل دهه ۷۰ اروپا بزرگ‌ترین بازار صادراتی پسته ایران بود و متأسفانه با وجود آنکه حجم تولید پسته بسیار فزون‌تر از آن سال‌ها است صادرات پسته به اروپا به یک سوم تقلیل یافته و با خطر جدی از دست دادن همین مقدار بازار هم روبه‌رو هستیم. در طول سال زراعی ۸۳-۸۲ تعداد محموله‌های مرجوحی پسته ایران از اروپا به علت آلودگی به سم افلاتوکسین به حد انفجارآمیزی رسید و مسئولان امور غذایی و بهداشتی اتحادیه اروپا مکرراً اظهار می‌داشتند که سال‌ها است به مقامات مسئول پسته ایران، اعم از بخش دولتی و خصوصی، در مورد آمار و روبه افزایش محموله‌های پسته آلوده به افلاتوکسین هشدار می‌دهیم و به جای آنکه در اثر این هشدارها و اقدامات ناشی از آن شاهد کاهش آلودگی و بهبود آمار محموله‌های برگشتی باشیم این آمار روبه افزایش است و بنابراین پسته ایران در آستانه تحریم کامل قرار گرفت. قیل از آنکه اتحادیه اروپا به ۲۵ کشور گسترش پیدا کند صادراتکنندگان ایرانی با واردکنندگان اروپایی در صورت عدم توفیق در اخذ مجوز صدور پسته به کشورهای عضو اتحادیه